

A szombathelyi tűzoltólaktanya története

A tűzoltóság „új épület” megépítésének gondolata 1934-re tehető, amikor is az akkori Széna téren (*állatvásárok színhelye volt a város nyugati szélén*) a tűzoltó hősi emlékmű mellett helyezték el a laktanya alapkövét. Sajnos ez az emlékmű az Ady téri buszállomás kialakításával az 50-es években eltűnt. Az első tűzoltó őrtanya a mai XIV. emeletes épület és a Berzsényi Dániel Megyei Könyvtár helyén állt, melyben elhelyezést nyert a **Szombathelyi Önkéntes Tűzoltó Egyesület**. Innét 1954-ben költöztek át mai helyükre a lánglovagok. A régi épületük tanácstermében eredetileg 1920. március 13-án felavatott fehér márványtábla – mely az első világháborúban hősi halált halt tűzoltó egyesületi tagok emlékét őrzi – az egyetlen, ami megmaradt első laktanyájukból. Ezt az Ady téri épület főbejáratánál helyezték el.

Tűzoltó Hősi Emlékmű 1934

Szombathelyi Tűzoltó Egyesület 1932

Első világháborúban hősi halált halt tűzoltók nevei márványtáblán

A Tűzoltó Hősi Emlékmű avatása 1934

Az új laktanya megvalósítása nagyon eltolódott. Amikor 1948-tól államosították a tűzoltóságokat, már állami feladattá vált elhelyezésük is. Így került ismét előtérbe a tűzoltólaktanya megépítése, aminek megtervezésével **KÖRNER JÓZSEF** építészt bízták meg. Ő ezt 1952-ben meg is tervezte.

Körner József (1907-1971)

Meglepő, hogy az 50-es években engedtek tervezni egy tradicionális külső jegyekkel ellátott nem szocreál épületet.

Cikk a „Magyar Tűzoltó” 1970-ben megjelent számából a jobb felső sarkában a tűzoltó laktanyával

Körnernek nem csak építészként, hanem belsőépítészként, bútortervezőként és reklámgrafikusként is jelentős volt. Diplomája megszerzése után két évig Hajós Alfréd irodájában dolgozott, itt irodavezetőként a tervezésben is fontos szerepet kapott. 1932-től vált független tervezővé.

A szombathelyi laktanya épületének kivitelezési munkái 1953-54-ben zajlottak párhuzamosan a veszprémi, békéscsabai és salgótarjáni tűzoltó-parancsnokság épületeinek építésével. Ezekben az épületekben helyezték el akkor a megyei tűzoltó-parancsnokságokat is, hiszen ezek egyben megyeszékhelyi városok is.

Érdekes, hogy az épület az ereszek alatt elhelyezett tűzoltó motívumokkal, az elmúlt évtizedek alatt is megtudta őrizni eredeti formáját.

Tűzoltó motívumok az eresz alatt

A főbejárat

A külső részeket tekintve csak a 70-es években, a szertár udvar irányú bővítésével történt olyan átalakítás, mely megváltoztatta az alapterületet. Erre a tűzoltó gépjárművek számának gyarapodása miatt volt szükség. Az Ady tér felőli homlokzat az íves szertár kapukkal a mai napig teljesen eredeti formájában látható.

Az új cserépfedés a napkollektorokkal

A szamárhátíves ablakok a ráccsal

A toronyban a kovácsoltvas rács háttérben a város látképével

A cserépfedéses tetőszerkezet palafedésesre váltása a 80-as évek műve volt, melyet az állandó beázások miatt a 2009-es esztendőben ismét cserépfedésre cseréltek. A külső nyílászárók cseréje 2005-ben zajlott, ezzel az épület hőtechnikája is javult, viszont a kovácsoltvas ablakrácsok a helyükön maradtak. A torony magassága nem csak a távolba kémlelést, a tűz és füst távoli észlelését tette lehetővé, hanem a mai napig itt száradnak felhúzva, 20 méteres hosszúságukban a tűz oltása után elmosott tömlők. Itt a toronyban is kitűnő állapotban ékeskedik a kovácsolt vas korlát.

Régi „szerek” a szertár kapuk előtt

Az épület a gépjárműfecskenőkkel

Az építés korának hidegháborús helyzetének megfelelően az alagsorban óvóhellyel ellátott pince is található, melynek gépészeti, elhelyezési részei a mai napig működőképesek és megtekinthetők.

A pincében található 50-es években épült óvóhely

A készenléti, 24/48 órás váltási rendben szolgálatot teljesítő állomány elhelyezése az első emeleten történik, ahonnan riasztás esetén csúszó-aknákon keresztül tudnak leggyorsabban a szertárba a védőruhákhoz és a gépjárműfecskenőkhöz jutni.

Csúszóakna

Nyitott csúszóakna, alul a szertár

Az, hogy a laktanya kívül-belül még ilyen állapotban megmaradt, az itt szolgáló tűzoltók keze munkáját is dicséri.

2012 január elsejével a tűzvédelem ismét állami feladattá vált, és a katasztrófavédelem egyik pillérét alkotva szolgálja Magyarország polgárainak biztonságát. Az elmúlt évtizedek társadalmi, gazdasági változásait követve az épület ma a Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, a Szombathelyi Katasztrófavédelmi Kirendeltség, és a Szombathelyi Hivatásos Tűzoltó-parancsnokság elhelyezését biztosítja.